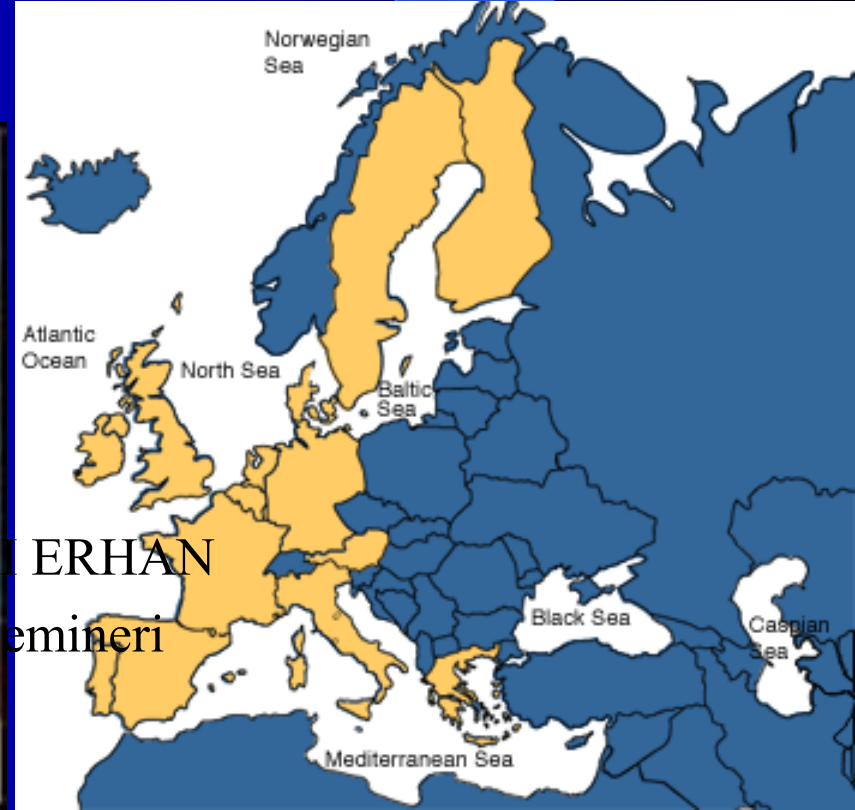

AVRUPA BÜTÜNLEŞMESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

PROF.DR. ÇAĞRI ERHAN

• AB Eğitim Semineri

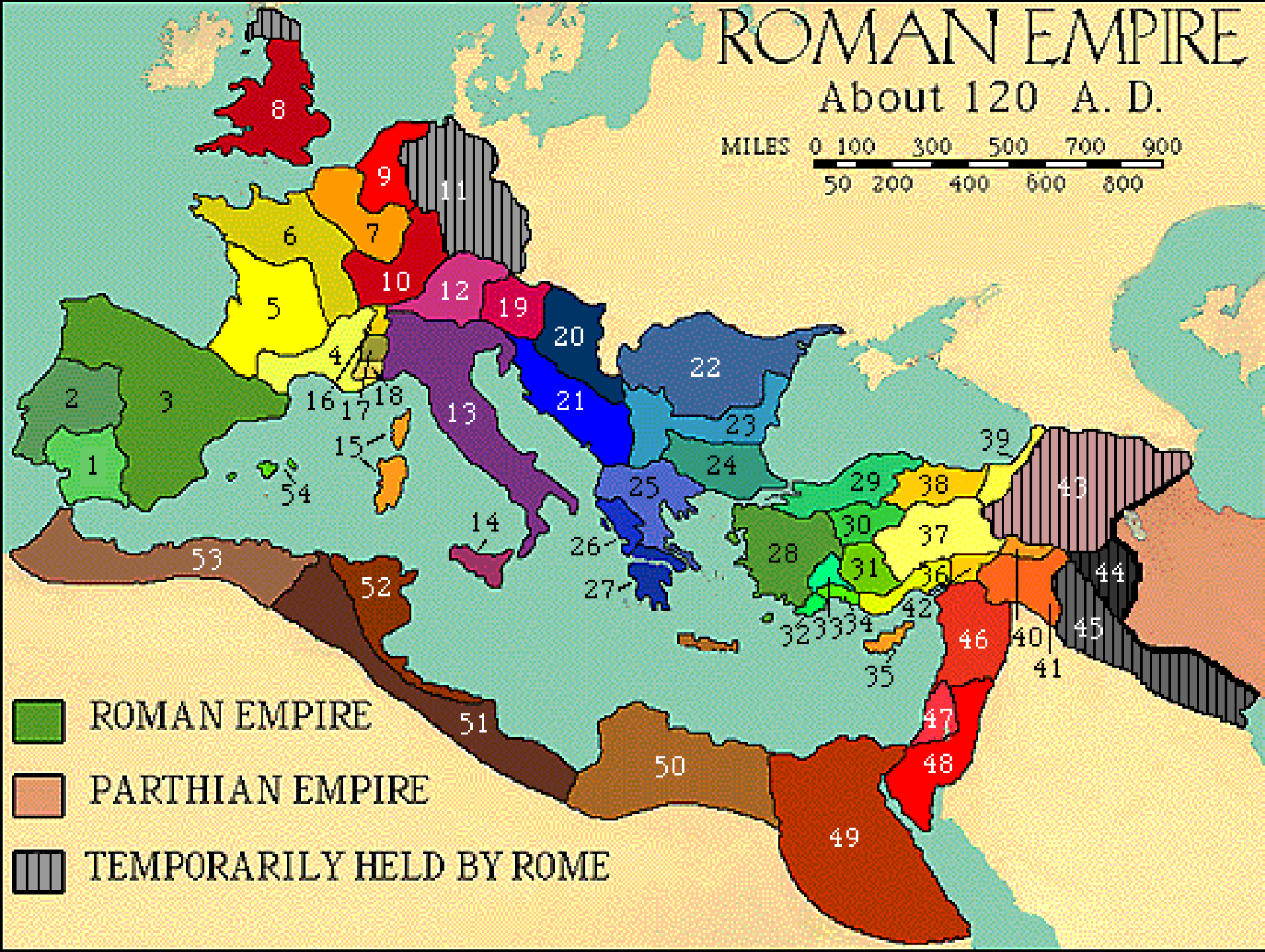
Tarih Boyunca Avrupa Bütünleşmesi Fikri (1)

- “Avrupa” sözcüğünü ilk kez MÖ 7. Yüzyılda, yaşadıkları bölgenin kuzeyindeki bilmedikleri bölge için Yunanlılar kullandı.
- Roma İmparatorluğu, Akdeniz’i bir iç göl haline sokarken Avrupa’da «Roma kültürü» hakim oldu.
- Batı Roma 476’da barbar saldırılarıyla yıkıldı. Avrupa’da Latin veya Germen kökenli krallıklar hüküm sürdü (7. Yüzyıldan itibaren).
- Roma’nın son döneminde «Hıristiyanlık» Avrupa’da yayıldı ve kıtanın ortak dini haline geldi.

ROMAN EMPIRE

About 120 A. D.

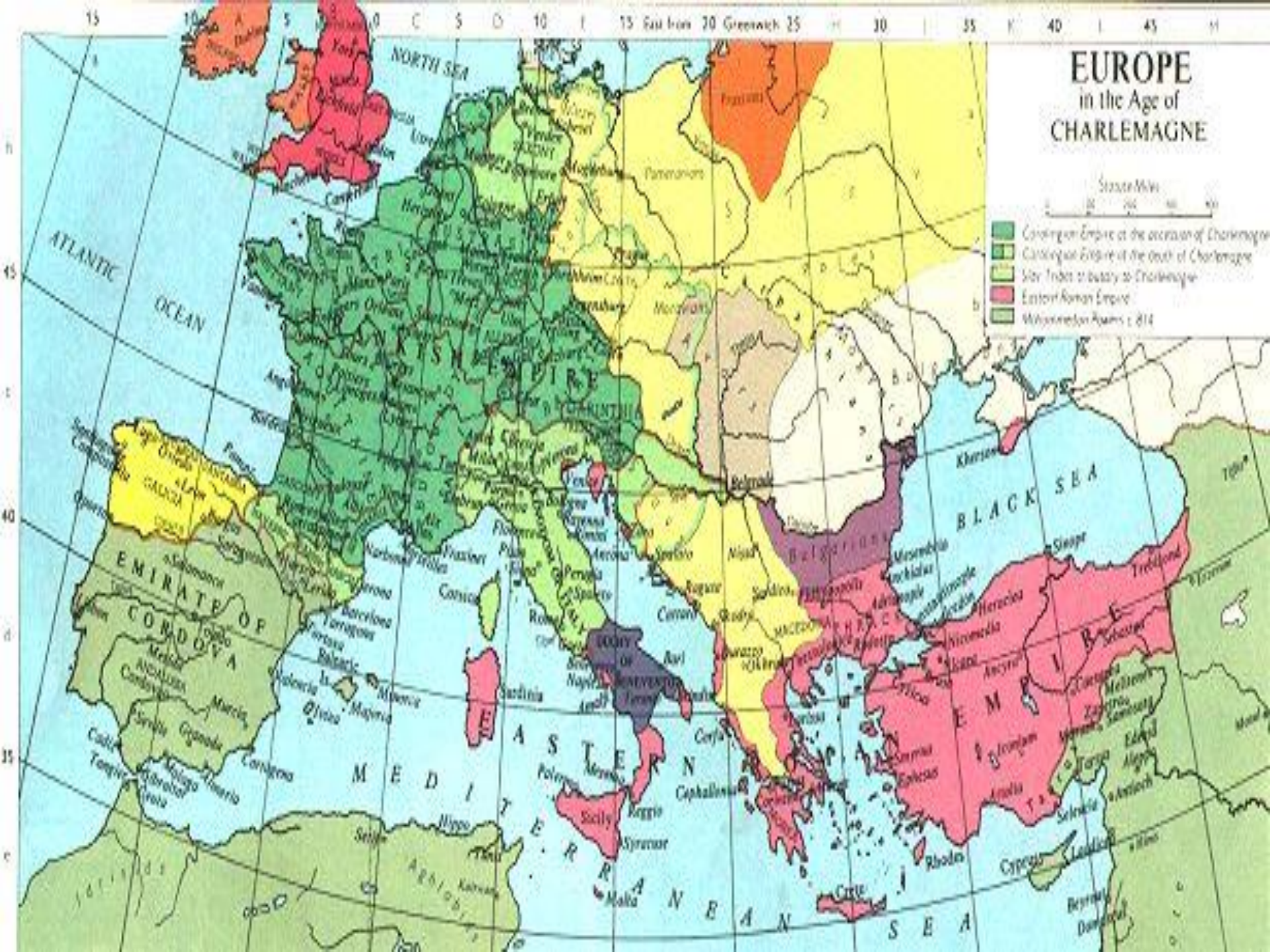
MILES 0 100 300 500 700 900
50 200 400 600 800

Tarih Boyunca Avrupa Bütünleşmesi Fikri (2)

- Avrupa'nın güneyindeki İslam fetihleri, Avrupa'yı Akdeniz'in güneyinden kopardı.
- 800'de Kutsal Roma-Germen İmparatoru ilan edilen Charlemagne Avrupa'yı büyük ölçüde denetimi altına aldı ve ilk kez “Avrupalı olmayı» bütünleşmeye ideolojik bir temel sağlamak için kullandı. İleriki dönemde Charlemagne için “rex pater Europae” (Avrupa'nın Babası) tabiri kullanılacaktır.
- Hristiyanlığın kök salmasıyla, Avrupa “Hristiyanlar Topluluğu” biçimine dönüştü. 14. Yüzyıla kadar Avrupa sözcüğü hiç kullanılmadı. Bu dönemde “Birlik”ten anlaşılan Hristiyan devletlerin birliğiydi. 13. Yüzyılda şair Dante böyle bir “Birlik”ten söz ediyordu.

Source: MVA

Tarih Boyunca Avrupa Bütünleşmesi Fikri (3)

- **Rönesans ve Reformasyon sürecinde uhrevi iktidarın yerine yavaş yavaş dünyevi iktidarın geçmesi ve ulusal monarşilerin güç kazanmasıyla «Avrupalılık fikri» yeniden yükselişe geçti.**
- **Avrupa’da ulus-devletler arasında yapılan savaşlar ve imzalanan barışlar sırasında “Avrupa Federasyonu” düşüncesi gelişmiştir. 17. Yüzyılda Alman düşünür Kant, Avrupa’da sürekli barış ortamını sağlayacak, “Avrupa Birleşik Devletleri” fikrini ortaya attı.**

Tarih Boyunca Avrupa Bütünleşmesi Fikri (4)

- Sanayi devrimiyle birlikte, ulus-devletlerin kendi iç pazarları ürünlerin satılması için yetersiz hale geldi. Bu dönemde, siyasi değil, ticari engellemelerin olmadığı, «serbest ticarete dayanan ekonomik birlik düşüncesi» taraftar topladı. (Adam Smith).
- 1819'da Prusya'da Maassen Tarifesi'nin kabulüyle ilk kez iç ticari engeller kaldırıldı.
- 1834'de Alman devletleri arasında Zollverein (gümrük birliği) kuruldu.
- Gümrük birliğinin Avrupa'nın diğer bölgelerine de yaygınlaştırılması için çalışmalar yapıldı. İkili ticaret anlaşmaları ile ticaret bir ölçüde serbestleşti. Fakat, 19. Yüzyıl dengelerinde, kıtasal bir gümrük birliği sağlanamadı. Korumacılık arttı.

Europe, 1815

Treaty of Vienna

0 200 Miles
0 200 Kilometers

United Kingdom
of Great Britain
& Ireland

Kingdom of
Norway and Sweden

Finland
(Rus.)

Denmark

Hanover
(Br.)

Kingdom of
Prussia

Russian
Empire

Neth.

Prus.

Saxony
(Rus.)

Poland
(Rus.)

Germanic
Confederation

German
States

Austrian
Empire

Moldavia

Wallachia

Serbia

Montenegro

Ottoman
Empire

France

Switz.

Portugal

Spain

Morocco

Algeria

Tunisia

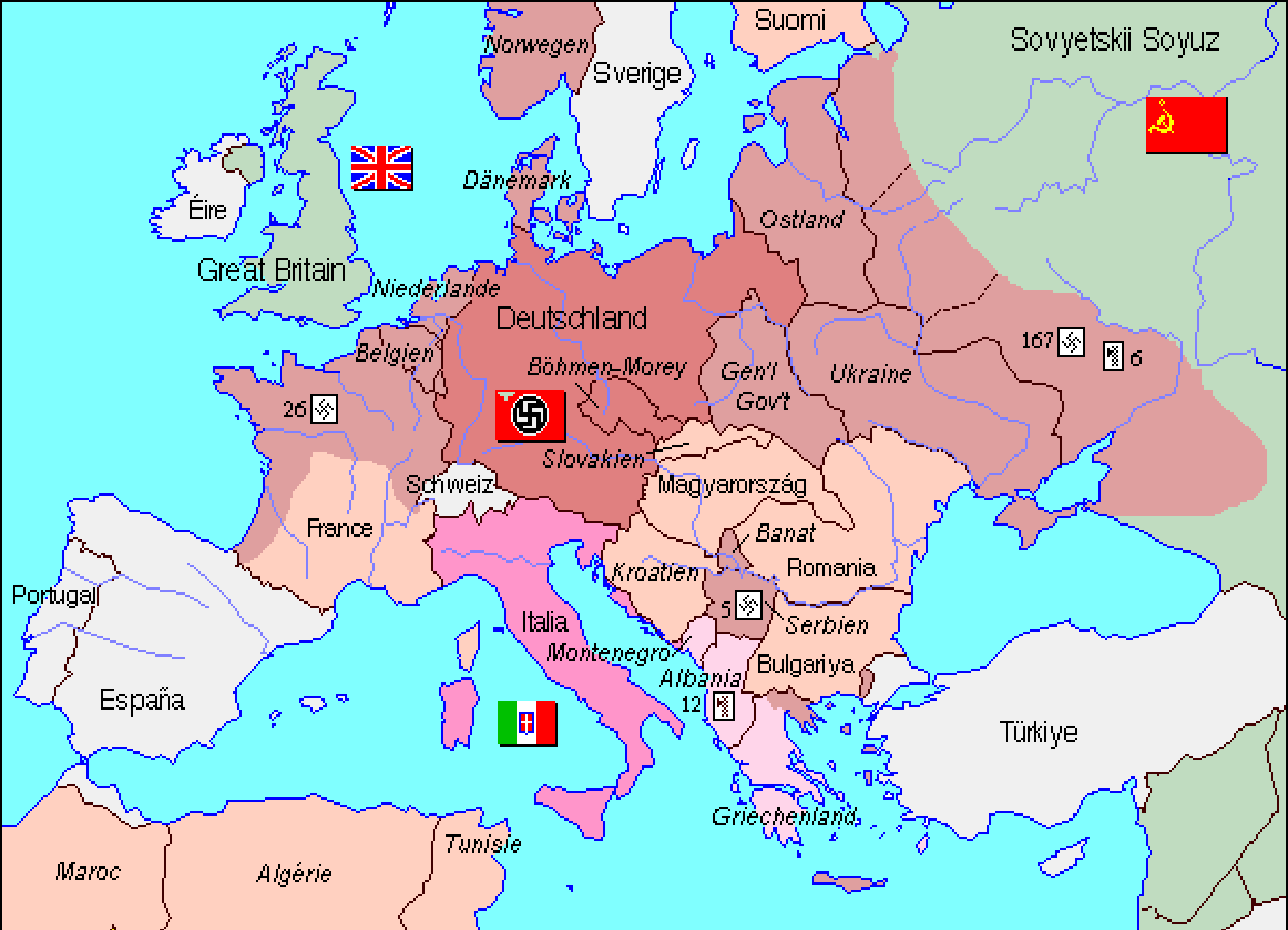
1. Kingdom of Sardinia
2. Lombardy (Aus.)
3. Venetia (Aus.)
4. Parma
5. Modena
6. Tuscany (Aus.)
7. Papal States
8. Kingdom of the Two Sicilies

Tarih Boyunca Avrupa Bütünleşmesi Fikri (5)

- 19. Yüzyılın son çeyreğinde belirginleşen Fransız-Alman rekabeti, kıtasal birliğin önündeki en önemli engel oldu.
- I. Dünya Savaşı kıtadaki bölünmeyi daha da derinleştirdi.
- I. DS sonrasında yükselişe geçen revizyonizm, kıtada istikrarsızlığı körükledi.
- İki Savaş arası dönemde, Avrupa’da Birlik kurma girişimleri taraftar bulmadı. İtalyan Kalergi’nin 1924’teji “Pan-European Union” ve Fransız devlet adamı Briand’ı 1930’da ortaya attığı “Avrupa Federal Birliği” fikri sonuçsuz kaldı.
- II. Dünya Savaşı Avrupa’ya, barbar kavimlerin saldırılarından beri en büyük yıkımı getirdi.

II. DS SONRASINDA AVRUPA'DA REFAHI VE BARIŞI TESİS ETME VE KALICI KILMA İHTİYACI (1)

1. SİYASİ:

Almanya ile Fransa arasındaki sorunları kalıcı biçimde çözüme kavuşturma ihtiyacı

2. GÜVENLİK:

Sovyet tehdidine karşı koyabilecek bir bütünleşme oluşturma ihtiyacı (Truman Doktrini-Brüksel Antlaşması-NATO)

3. EKONOMİK:

Savaş sonrası yıkımı ortadan kaldırarak refahı tesis etme ve yaygınlaştırma ; Marshall Yardımının etkin biçimde dağıtımının ve kullanılmasının sağlanması ihtiyacı

II. DS SONRASINDA AVRUPA'DA REFAHI VE BARIŞI TESİS ETME VE KALICI KILMA İHTİYACI (2)

- Savaş sonrasında ABD, Almanya'yı tekrar Avrupa ekonomisine entegre edebilmek için konfederatif bir yapı üzerinde duruyordu.
- Ancak, 1945'te Avrupa'nın Doğu-Batı olarak bölünmeye başlaması bunu sonuçsuz bıraktı.

Federatif Arayışlar (1)

- **Nisan 1946’da Belçika- Hollanda ve Lüksemburg arasında Benelux ekonomik birlik alanı oluşturuldu.**
- **19 Eylül 1946 Winston Churchill’in ünlü Zürich konuşması: “Fransız-Alman işbirliğine dayalı, federalist çizgide bir Avrupa Birleşik Devletleri kurulsun.”**
- **Aralık 1946’da “Avrupa Federalistler Birliği” kuruldu.**

Federatif Arayışlar (2)

İki Farklı Yaklaşım:

1-Avrupa Federalist Hareketi Grubu (İtalyan Altiero Spinelli):

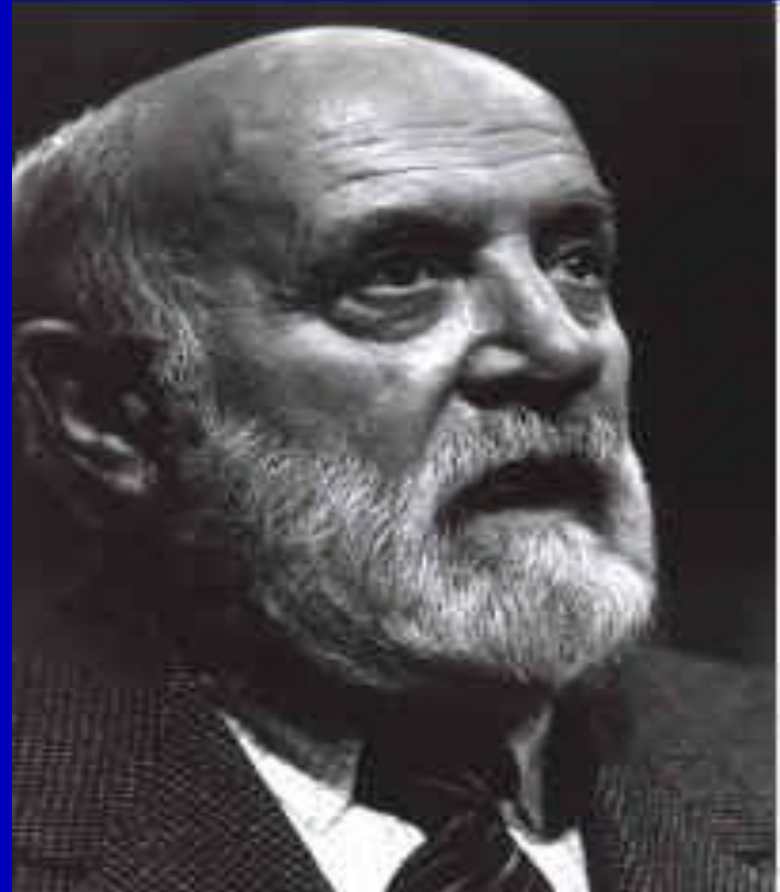
Avrupa Kurucu Meclisi tarafından oluşturulacak anayasaya göre kurulacak tam bir siyasi birlik. (“federalistler”; ulusal devletler karşı çıktığı için başarısız)

2-La Federation Grubu (Fransa merkezli):

Önce iktisadi birlik, sonra tedrici olarak siyasal birlik. (“neo-fonksiyonalistler”; daha çok rağbet gördü)

-Federalist arayış içindeki tüm örgütler Aralık 1947’de Avrupa Birliği Hareketleri Uluslararası Komitesi’ni oluşturdu.

Churchill ve Spinelli

Hızlandırıcı Etkenler

1. Avrupa'nın Ortak Güvenliği

- 12 Mart 1947-Truman Doktrini: Soğuk Savaş'ın başladığı belgelendi.
- Şubat 1948- Çekoslovakya'da komünistlerin hükümet darbesiyle iktidara gelmesi.
- 17 Mart 1948- Belçika, Hollanda, Lüksemburg, İngiltere ve Fransa arasında Brüksel Paktı kuruldu. (Kağıt üstünde Almanya'nın tekrar saldırma ihtimaline karşı ama gerçekte SSCB tehdidine karşı)
- 1948 yazı- SSCB'nin Berlin ablukası.
- Nisan 1949- Brüksel Paktı **üyelerine** ve Norveç, Portekiz, İtalya, İzlanda, ABD ve Kanada'nın katılımıyla NATO kuruldu.

2. Avrupa'nın Ortak Kalkınması

- 5 Haziran 1947-ABD Dışişleri Bakanı George Marshall'ın "Marshall Planı"nı ilan etmesi:
  - "Avrupa'nın savaşın yıkıntılarını ortadan kaldırması ancak tüm Avrupa ülkelerinin bir arada yer alacağı, kapsamlı bir ekonomik plan çerçevesinde olabilir".
  - 16 Nisan 1948- Plana dahil olmayı kabul eden 16 Avrupa ülkesi "Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü"nü (OEEC) kurdu. (Bu daha sonra OECD adını alacaktır).

WESTERN EUROPE'S RECOVERY

Bütünleşme Yolunda Yeni Adımlar

- **Avrupa Birliği Hareketleri Uluslararası Komitesi, 8-19 Mayıs 1948’de La Haye’de 16 ülkeden 713 delegenin katılımıyla, Avrupa Kongresi’ni (Congress of Europe) topladı. (W. Churchill onursal başkan).**
- **Toplantı sonunda kabul edilen “Avrupalılara Mesaj”, “insanların, düşüncenin ve malların serbestçe dolaşacağı bir Birleşik Avrupa isteği” dile getirildi.**
- **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin hazırlanması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kurulması ve Avrupa Parlamentosunun oluşturulması kararlaştırıldı.**

Bütünleşme Yolunda Yeni Adımlar

Avrupa Konseyi

- **Avrupa Kongresi**, Churchill, Paul H. Spaak, Blum ve de Gasperi'nin onursal başkanlıklarında **sürekli bir örgüte dönüştü**. **Kongre'de alınan kararlar**, Fransa ve Belçika tarafından Brüksel Paktı'na getirildi.
- **Fransa ve Belçika Avrupa Parlamentosu'nun kurulmasını savunurken, İngiltere, ulusal egemenlik sınırlarını aştığı gerekçesiyle parlamento fikrine karşı çıktı. Uzlaşma sonucunda Mayıs 1949'da Avrupa Konseyi (Council of Europe) kuruldu.**
- **İngiltere, İrlanda ve İskandinavya ülkeleri federalist bir deneye girişmek istemediklerinden, Konsey, hükümetlerarası işbirliğinin yapıldığı, etkisiz bir Avrupa Forumu olarak doğdu ve öyle kaldı.**

Bütünleşme Yolunda Yeni Adımlar

Schuman Deklarasyonu (9 Mayıs 1950) (1)

- **Almanya'nın Ruhr bölgesindeki kömür ve çelik üretimi, II. DS sonrasında müttefikler arası Ruhr Uluslararası Otoritesinin denetimine sokulmuştu. Ancak, Marshall Planı sonrasında Alman sanayiinin hızla gelişme hamlesi içine girmesi bu denetimin sınırlarını zorluyordu. Bu hıza yetişemeyen Fransız sanayii Almanya'nın gerisinde kalıyor ve yeniden Alman-Fransız rekabetini ortaya çıkaracak siyasal bir sorun ortaya çıkıyordu.**
- **Bu sorunu aşmak için Fransa Planlama Teşkilatı başkanı Jean Monnet'nin geliştirdiği bir fikri, Fransa Dışişleri Bakanı Robert Schuman 9 Mayıs 1950'de açıkladı. Planın özünde, *"Avrupa'da düzenin korunması, Almanya'nın sınırlandırılmasıyla değil, Almanya'yı Avrupa içinde asimile etmekle mümkündür"* tezi vardı.**

Schuman ve Monnet

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun Kurulması (25 Eylül 1952-Paris Antlaşması)

- AKÇT fikri Jean Monnet ile Alman Prof. Hallstein tarafından geliştirildi.
- AKÇT antlaşması Benelüks ülkeleri, Fransa,Almanya ve İtalya (Altılar) arasında 18 Nisan 1951'de imzalandı. İngiltere antlaşmaya katılmadı. Onay sürecinden sonra 25 Eylül 1952'de doğdu (50 yıllık).
- AKÇT'nin 4 organı bulunuyordu:
  - Yüksek Otorite (Üyeleri ulusal meclisler tarafından seçilmekle birlikte, uluslarüstü bir niteliğe sahip. AKÇT'nin icra organı. İlk başkan J. Monnet)
  - Bakanlar Konseyi: Karar alma mercii.
  - Adalet Divanı: İhtilafların çözüm yeri.
  - Ortak Meclis: çok zayıf bir nitelikte. Gruplar, üye ülkelere göre değil, siyasal eğilimlere göre; sosyalistler, liberaller, Hristiyan demokratlar şeklinde kuruldu.

Avrupa Savunma Topluluğu “Başarısız” Girişimi

- **Federalistler, Avrupa ülkeleri arasında AKÇT’nu aşan, siyasal birlik arayışlarını sürdürmekteydiler. Haziran 1950’de, Soğuk Savaş’ın ilk sıcak çatışması olarak Kore Savaşı çıkınca, bekledikleri fırsat doğdu: Avrupa kendi savunma topluluğunu kurmalıydı.**
- **Ekim 1950’de yine J. Monnet’in hazırladığı Avrupa Savunma Topluluğu antlaşması, 9 Mayıs 1952’de imzalandı.**
- **Hemen ardından da Avrupa Siyasal Topluluğu için girişimler başlatıldı.**
- **Ancak Fransa meclisi 1954’de Avrupa Savunma Topluluğu antlaşmasını onaylamadı. Böylece iki girişim de sonuçsuz kalmış oldu.**

AET ve EURATOM'un Kuruluşu

- Fransa, Avrupa Savunma Topluluğu girişimini reddedince **Monnet Yüksek Otorite başkanlığından istifa etti. Birleşik Avrupa Devletleri için Eylem Komitesi (BADEK)** adlı bir örgütün başına geçti.
- BADEK'in çalışmaları sonucunda, **1 Haziran 1955'te Altıların katıldığı Messina Konferansında AET ve Euratom kurulması önerildi.**
- **27 Mart 1957'de imzalanan Roma Antlaşmasıyla, AET ve ardından Euratom kuruldu.**

Roma Antlaşması ve AET'nin Yapısı (1)

- 1 Ocak 1958'de yürürlüğe girdi.
- Altılar için gümrük birliği, dolaşım serbestliği, serbest rekabet, topluluk ticaret politikası ve topluluk tarım politikası oluşturuldu.
- Topluluğun işleyişinin Roma Antlaşması'na uygunluğunu Topluluk Adalet Divanı denetleyecekti.
- Komisyon, AET'nin yürütme organı olarak, topluluk çıkarlarının bekçiliğini yapacak. Komisyon üyeleri, üye ülkelerin birlikte seçtikleri 9 kişiden oluşacak, 4 yıl görev yapacak ve seçildikleri ülkelere direktif almayacaklar. Kararlar oyçokluğuna göre alınacak.

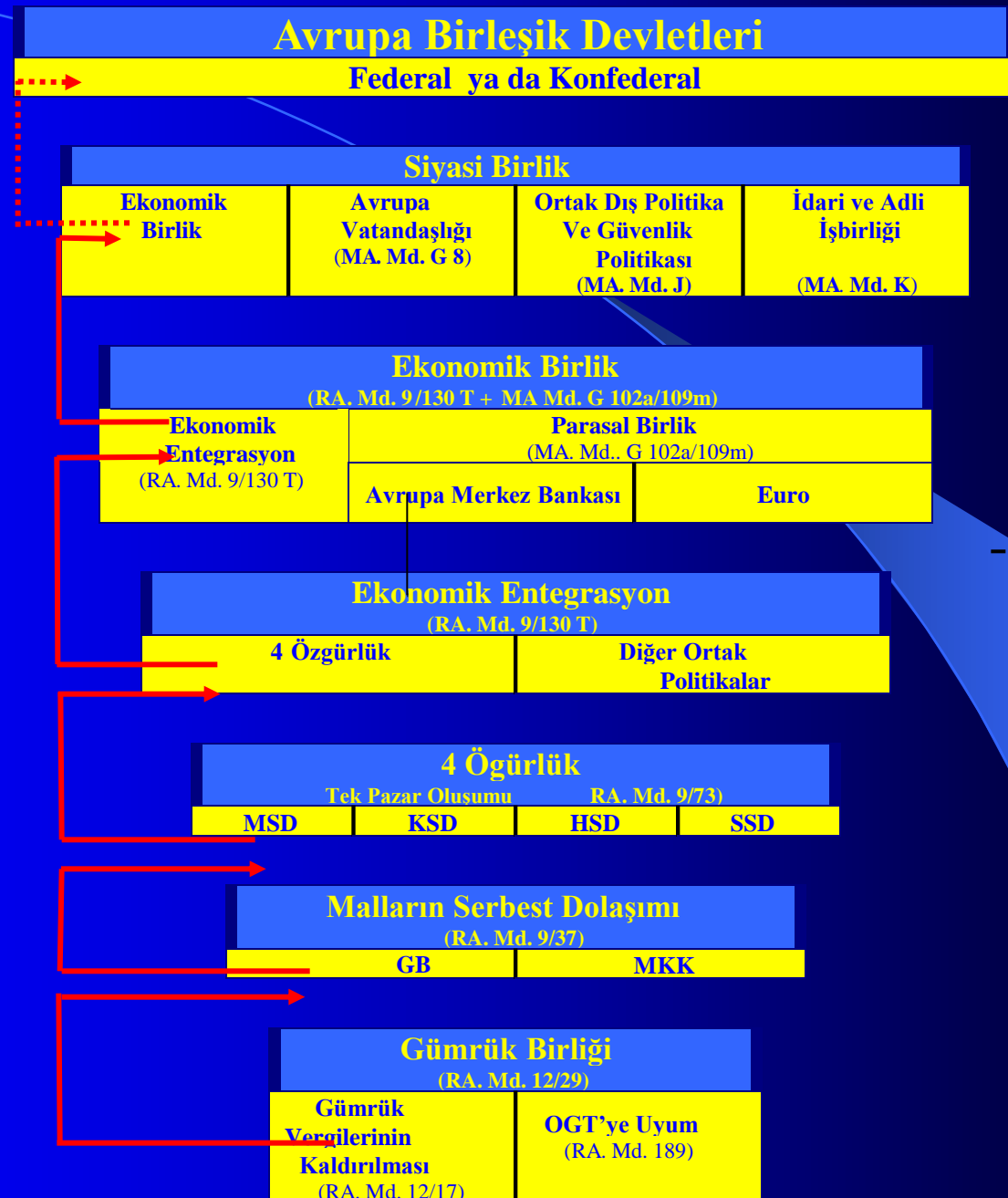
Roma Antlaşması ve AET'nin Yapısı (2)

- **Konseyl:** Üye devletleri temsilen birer bakanın katılmasıyla oluşur. AET'nin asıl karar organıdır. Kararlar oybirliğiyle alınır.
- **Avrupa Parlamentosu:** Oldukça güçsüz bir yapıdaydı. Üyeler doğrudan seçimle geliyordu. Komisyon üyelerinin atanmasını etkileyemiyordu. Komisyon ve Konseyin kararlarına etkisi tavsiye düzeyindeydi.
- **Adalet Divanı:** Antlaşmaların uygulanmasında hukukun üstünlüğünü koruyacaktı. Üye devletlerin birlikte seçtiği 7 yargıçtan oluşuyordu.

Roma'dan Nice'e

Nihai Hedef

AET, AT VE AB ANTLAŞMALARININ GENEL İÇERİĞİ VE TEMEL DÜZENLEME (POLİTİKA) ALANLARI

- Ortak pazar ve ekonomi politikalarının yakınlaştırılması
- Ortak tarım, balıkçılık, taşımacılık ve ticaret politikaları
- Topluluğun kurumsal yapısı
- Rekabet, tekeller, devlet yardımları, vergi politikaları

AB'YE GİDEN YOL-BÜTÜNLEŞME YÖNTEMLERİ

1. EKONOMİK BÜTÜNLEŞME:

Ekonominin tek bir sektöründe başlayan ve yaratılan karşılıklı bağımlılık ve işlevsellik sonucu diğer sektörlerde yayılan; ardından siyasi bütünleşmeye de doğru götürecek tedrici bütünleşme modeli; neo-fonksiyonalizm, “spill over” etkisi

2. ULUSLARÜSTÜ BÜTÜNLEŞME:

Yetki devri ya da paylaşılması; kurumsal yapıdaki uluslarüstülük

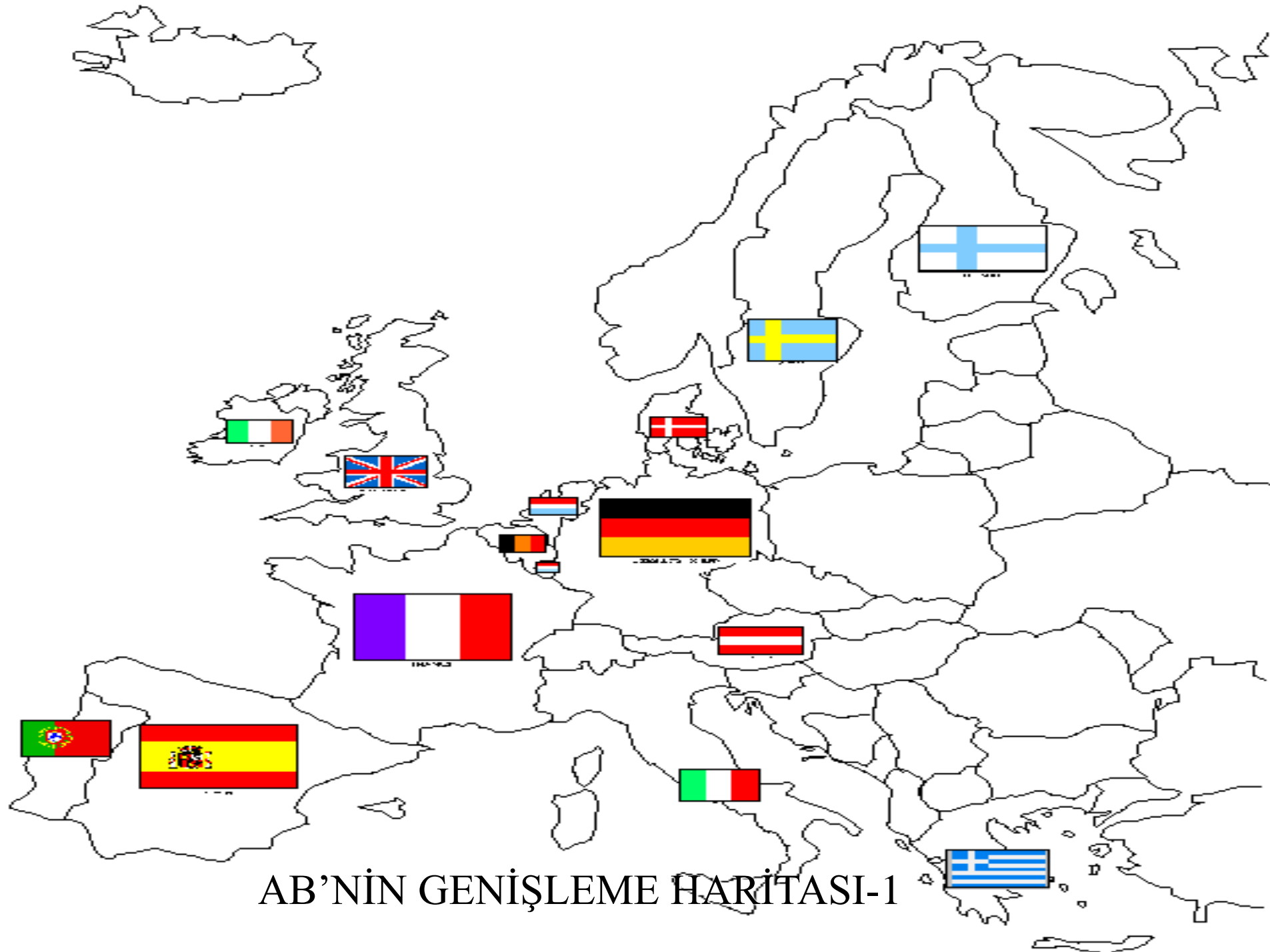
3. HUKUKİ BÜTÜNLEŞME:

Hukukun araç olarak kullanıldığı ve ortak bir hukuk düzeni yaratmak yoluyla üye ülkelerin birbirine bağlandığı bir bütünleşme tesis etme

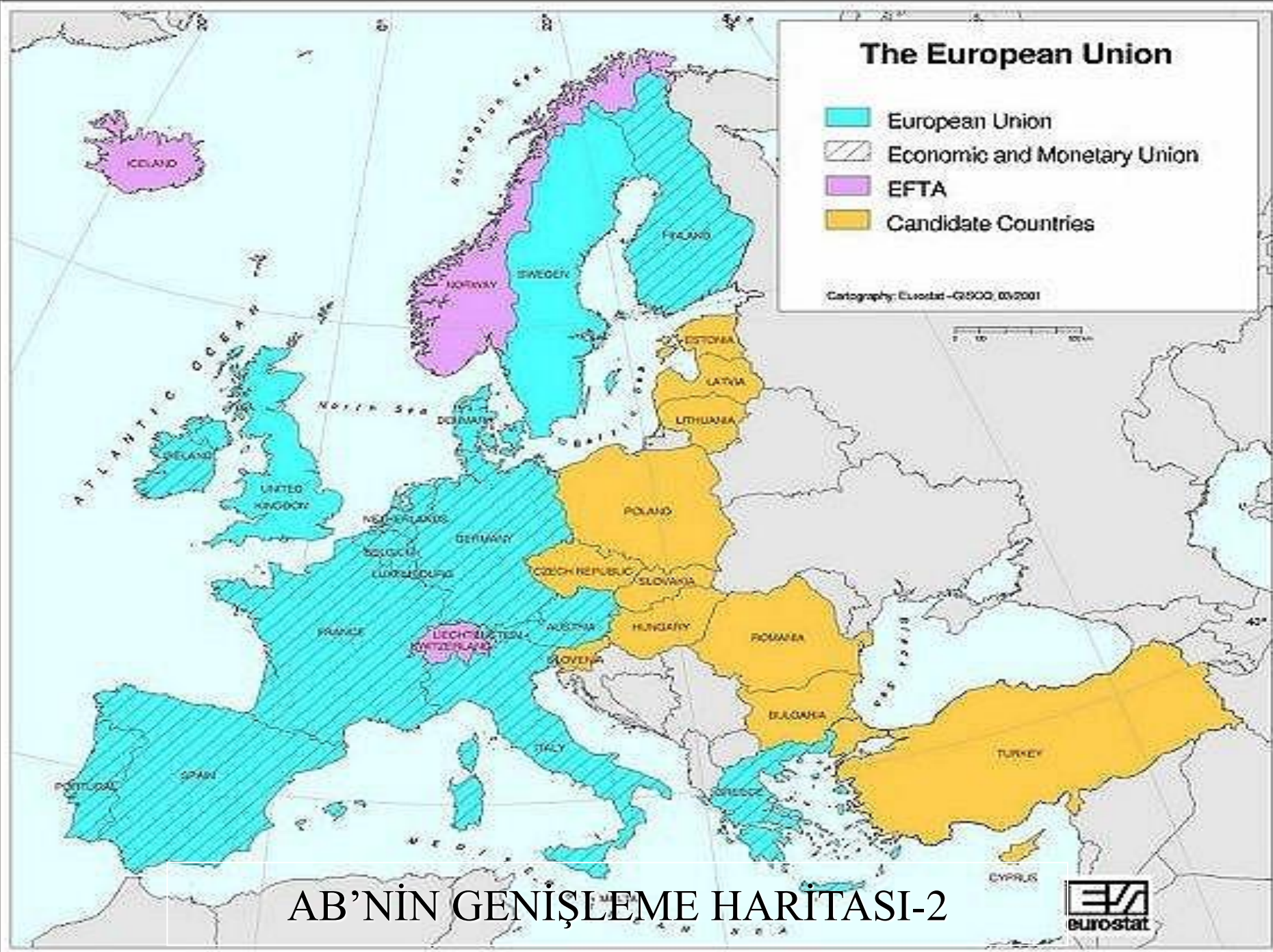
* AB bütünleşmesi sürecinde bu üçü birlikte kullanılmıştır.

AB'ye GİDEN YOL-GENİŞLEME

1. Genişleme: İngiltere, İrlanda, Danimarka (1.1.1973)
  2. Genişleme: Yunanistan (1.1.1981)
  3. Genişleme: İspanya ve Portekiz (1.1.1986)
  4. Genişleme: Avusturya, İsveç, Finlandiya (1.1.1995)
  5. Genişleme: Polonya, Macaristan, Çek Cum., Estonya, Slovenya, Kıbrıs, Slovakya, Malta, Letonya, ve Litvanya (1.5.2004)
  6. Genişleme: Romenya ve Bulgaristan (2007)
- **Gelecekteki genişlemeler:** Hırvatistan ve Türkiye (?)

AB'NİN GENİŞLEME HARİTASI-1

AB'YE GİDEN YOL- DERİNLEŞME

Derinleşme: Üye ülkelerin mevcut ya da yeni yetki alanlarını Avrupa Bütünleşmesine devri

- Bütünleşmenin yetki ve faaliyet alanlarındaki artış
- Mevcut kurumsal yapı içindeki değişiklikler biçiminde ortaya çıkar.

Derinleşme iki nedenle oluşur:

1-Kurumsal Yapıda Duyulan Reform İhtiyacı

- Üye Sayısının Artışına Bağlı Olarak
- Yetki Alanlarının Artışına Bağlı Olarak

2-Avrupa Bütünleşmesinin Dinamik Niteliği

AB'YE GİDEN YOL- DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

1. FÜZYON OLAYI:

- **1957’de imzalanan Roma Antlaşması’yla aynı tarihte imzalanan “Avrupa Topluluklarının Bazı Ortak Kurumlarına Dair Sözleşme” ile, Avrupa Topluluklarının asli-yapısal organlarından Meclis (parlamento) ve Divan’ın, her üç topluluk için tek bir organ olarak birleştirilmesi.**
- **1965’te imzalanan “Avrupa Toplulukları İçin Tek Konsey ve Tek Komisyon Kuran Antlaşma” ile Konsey ve Komisyon’un her üç topluluk için tek bir organ olarak birleştirilmesi.**

AB'YE GİDEN YOL- DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

2. BÜTÇE ANLAŞMALARİ : Avrupa Sayıştay'ının Kuruluşu;
Bütçenin Karara Bağlanma Yöntemi (1970-75)

3. AVRUPA TEK SENEDİ (1986-87)

- 1960'lı ve 70'li yıllarda Avrupa Bütünleşmesi süreci önemli sorunlarla karşı karşıya kaldı. 1973 petrol krizini takiben yaşanan ekonomik durgunluk ve daralma üye ülkeleri zor durumda bıraktı. Korumacı bir anlayışa girme eğilimi belirdi. Genişlemeyle birlikte bu sorunlar daha da arttı.
- Gümrük Birliği 1968'de tamamlanmış olmasına rağmen, henüz Ortak Pazar aşamasına bu sorunlar nedeniyle geçilemiyordu.
- Bu sorunları aşmak için Komisyon 1985'te bir dizi öneri sıraladığı Beyaz Kitap'ı yayınladı. Roma Antlaşmasının 236. Maddesine dayanılarak kurucu antlaşmada değişikliğe gidildi. Bu çerçevede imzalanan Avrupa Tek Senedi 1 Temmuz 1987'de yürürlüğe girdi.

AB'YE GİDEN YOL-DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

TEK SENET- KURUMSAL DEĞİŞİKLİKLER

- Oybirlüğinden nitelikli oy çokluğuna geçiş
- Karar alma süreçlerinde reforma gidilmesi ve ışbirliği sürecinin öngörülmesi; parlamentonun bu sürece daha etkin katılımının sağlanması
- Avrupa parlamentosunun yeni üye kabulü ve ortaklık anlaşmalarının onayı konusunda yetkilendirilmesi (ön muvaffakat)
- İlk derece mahkemesinin kurulması

AB'YE GİDEN YOL-DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

TEK SENET- POLİTİKA DEĞİŞİKLİKLERİ

- Avrupa Tek Pazarının kurulması (en geç 31 Aralık 1992)
- Sosyal politika, ekonomik ve sosyal uyum, çevre, teknolojik araştırma ve geliştirme gibi yeni politika alanlarının topluluk yetkisine verilmesi
- Avrupa siyasi işbirliğinin oluşturulması

AB'YE GİDEN YOL-DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

MAASTRİCHT ANTLAŞMASI (10 Aralık 1991-1 Ocak 1993) VE AB'NİN KURULUŞU

1-Kurumsal Yapıdaki Değişiklikler

SÜTUN YAPISI:

- 1-Ekonomik Bütünleşme (AT), Siyasi Bütünleşme
- 2-Ortak Dış ve Güvenlik Politikası
- 3-Adalet ve İçişlerinde İşbirliği)

KARAR ALMA SÜREÇLERİNDE DEĞİŞİKLİK:

Ortak Karar Usulünün getirilmesi: Parlamentonun karar alma süreçlerinde daha etkin bir konuma getirilmesi

Bakanlar Konseyi tarafından nitelikli çoğunluk ile karara bağlanan alanların arttırılması (veto edilebilecek alanların daraltılması)

AB'YE GİDEN YOL- DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

1-(Maastricht) Kurumsal Yapıdaki Değişiklikler (devam)

- Avrupa Parlamentosunun (AP), Komisyonun atanması alanındaki yetkilerinin artırılması
- AP'nun, uluslararası anlaşmalar konusundaki yetkilerinin artırılması
- Bölgeler Komitesi, Ombudsman gibi yeni kurumların oluşturulması
- Subsidiarite (Yetki İkamesi) İlkesi: Bir konu hangi düzeyde-AB, üye devletler veya yerel düzey- daha etkin incelenebilecekse, o düzeyde ele alınması.

AB'YE GİDEN YOL- DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

2- (Maastricht) Politika Alanındaki Değişiklikler

EKONOMİK VE PARASAL BİRLİK: Ortak Pazara ek olarak, para ve makroekonomi politikalarında bütünleşmenin sağlanması. Üye ülkelerin parasal alandaki yetkilerinin Avrupa Merkez Bankasına devredilmesi. 1 Ocak 2002'de Tek Para'ya geçiş.

ORTAK DIŞ VE GÜVENLİK POLİTİKASI: Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası'nın geliştirilmesi, BAB'a işlevsellik kazandırılması.

ADALET VE İÇİŞLERİNDE İŞBİRLİĞİ: üye devletlerin iç güvenliğinin sağlanması ve kamu düzeninin korunmasına ilişkin işbirliğinin kurumsallaşması. Uluslararası suçlar, yasadışı göç, uyuşturucu ticareti ve terörle mücadele için Avrupa Polis Bürosu (Europol)ün kurulması.

AVRUPA VATANDAŞLIĞI: Tüm üye ülkelerde oturma ve serbest dolaşım hakkı, Avrupa parlamentosu ve belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı, üçüncü ülkelerde diplomatik temsilcilikleri bulunmayan üye ülke vatandaşlarının, o ülkede diğer üye ülkelerin korumasından yararlanması, Toplulukla ilgili konularda Avrupa Parlamentosuna dilekçe verme hakkı.

AB'YE GİDEN YOL- DERİNLEŞMENİN AŞAMALARI

2- Politika Alanındaki Değişiklikler (DEVAM)

SOSYAL POLİTİKA ALANINDA AB'NİN YETKİLENDİRİLMESİ (SOSYAL AVRUPA):

- Mesleki eğitim ve sürekli eğitim programlarının düzenlenmesi; Nispeten geri kalmış 4 üye (Yunanistan, İspanya, Portekiz, İrlanda) için “Dayanışma ve Uyum Fonu”nun kurulması;
- Avrupa çalışma kanunlarının hazırlanmasına Avrupa çapındaki ve ulusal düzeydeki sosyal tarafların katılması.
- Eğitim, kültür, kamu sağlığı, tüketicinin korunması, trans-avrupa ulaşım ve enerji ağları, ekonomik ve sosyal uyumun güçlendirilmesi alanlarının avrupa bütünleşmesi çerçevesine dahil edilmesi
- Temel hakların AB düzeyinde korunması konusunun kurucu antlaşmalara geçirilmesi

AB'DE DERİNLEŞME

AMSTERDAM ANTLAŞMASI (17 Haziran 1997-1 Ocak 1999)

1-Kurumsal Yapıdaki Değişiklikler:

Nitelikli oy çokluğu ve ortak karar usulü ile karara bağlanan alanların arttırılması. Avrupa Parlamentosunun yetkilerinin daha da artırılması.

Ulusal parlamentolar ile Avrupa bütünleşmesi arasında kurumsal diyalog kurulması

Esneklik İlkesi: Üyelerin çoğunluğu tarafından daha yakın bir işbirliği amacıyla benimsenen bir faaliyet, diğer üyelere de açık olmak kaydıyla, belirli koşullarda sürdürülebilecektir.

AB'DE DERİNLEŞME

2-Politika Alanındaki Değişiklikler

Avrupa Birliği'nin temel değerlerinin ilk defa açıkça antlaşmalara geçirilmesi

Temel haklar ve AB düzeyinde korunmaları ile ilgili mekanizmanın oluşturulması

Vize, sığınma, göç ve kişilerin serbest dolaşımı ile ilgili bazı 3. sütun konularının birinci sütuna dahil edilmesi ve schengen protokolü

Sosyal politika: Kadın ve erkekler için eşit işe eşit ücret ilkesi; Komisyon ve üye ülkelerin her yıl Konsey'e istihdam raporu sunmaları; İstihdam konusundaki eşgüdümü sağlamak için İstihdam Komitesi'nin kurulması.

AB'DE DERİNLEŞME

2-(Amsterdam) Politika Alanındaki Değişiklikler (DEVAM)

- ORTAK DIŞ VE GÜVENLİK POLİTİKASI ALANINDA GELİŞMELER: Konsey Genel Sekreteri'nin, Konsey Dönem Başkanı'na, "Yüksek Temsilci" sıfatıyla yardım etmesi. Genel Sekretere bağlı yeni, "siyaset planlama ve erken uyarı" biriminin kurulması. Savunma ve Güvenlik politikalarına, insani amaçlı barış faaliyetleri, kriz yönetimi, dış sınırların korunması gibi yeni unsurların eklenmesi. Ortak Dış ve Güvenlik Politikasında kararlarının alınmasında, çekimser oylar kararın alınmasını engellemeyecektir. Bununla birlikte çekimser oyların ağırlığının üçte birden fazla olması halinde karar geçersiz olacaktır.
- ADALET VE İÇİŞLERİ ALANINDAKİ GELİŞMELER: Özellikle ırkçılık, yabancı düşmanlığı, örgütlü suçlar, özellikle terörizm, insan ve uyuşturucu kaçakçılığı, çocuklarla ilgili suçlar, silah kaçakçılığı, yolsuzluk ve dolandırıcılık gibi suçlarda yakın işbirliğinin geliştirilmesi; Gümrük, polis ve adalet kurumlarının ortak operasyonlar düzenlemesi; Bu kurumlar arasında bilgi değişimi; Sınır kontrollerinin kaldırılması amacıyla "Schengen Anlaşması"nın Topluluk hukukunun bir parçası haline getirilmesi (İngiltere ve İrlanda hariç); AB'nin özgürlük, demokrasi, insan hakları ve temel özgürlükler esaygı ve hukuk devleti ilkeleri üzerine kurulu olduğu antlaşmada yer almıştır.
- AVRUPA VATANDAŞLIĞI: Avrupa vatandaşlığı tamamlayıcı mahiyettedir ve ulusal vatandaşlığa hâle getirmeyecektir; AB vatandaşları Topluluğun 12 resmi dilinden birinde Topluluk kurum ve organlarıyla yazışabilme ve cevap alma hakkına sahiptir.

AMSTERDAM'DA GENİŞLEME KONUSU

- Roma Antlaşması'ndaki; **“Her Avrupa devleti Birliğe üyelik için başvurabilir”** şeklindeki hüküm yeniden düzenlendi.
- Birliğin temellerini oluşturduğu ifade edilen, **“özgürlük, demokrasi, hukuk devleti ve insan hakları ile temel özgürlüklere saygı ilkelerine bağlı her Avrupa devletinin üyelik için başvurabileceği”** hükmü getirilmiştir.

AB'DE DERİNLEŞME

● NİCE ANTLAŞMASI (10 ARALIK 2000)

1-KURUMSAL YAPIDAKİ DEĞİŞİKLİKLER:

● (27 üyeli bir AB'ye göre)

Avrupa Birliği Karar Süreçlerinin Yeni Genişleme Dalgasına Hazırlanması

- Avrupa Birliği Kurumlarının Yeni Genişleme Dalgasına Hazırlanması

2-POLİTİKA ALANLARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

- AB Temel Haklar Şartının Hazırlanması ve AB Kurumları Tarafından İmzalanması
- Mevcut Politika Alanlarının Geliştirilmesi

AVRUPA BÜTÜNLEŞMESİNİN GELECEĞİ

- Avrupa Bütünleşmesinin Geleceği Üzerine Düşünceler
  - 1. Çok Vitesli, Değişken Geometrilili, “A La Carte” Avrupa ?
  - 2. Genişleme Sonrası 27-30 Üyeli Bir Avrupa; Avrupa’nın Sınırları ?
  - 3. Federal Avrupa/ Uluslar Avrupası ?
- Laeken Zirvesi Ve Avrupa Birliği’nin Geleceği Kurultayı